

Yuvarlanan hayallerin kitabı

Fatih Akın'ın 'Elveda Berlin' adıyla sinemaya uyarladığı 'Yokuş Aşağı' iki arkadaşın eğlenceli yol hikâyesini anlatıyor. Yazar Wolfgang Herrndorf, yolculuklarına eşlik ettiğimiz Çik ile Maik'in üzerlerine titreyerek kurmuş dünyasını.

JANET BARIŞ

janetbaris@gmail.com

Yol filmlerinin tadı, uzun kaydırmalarla çekilen görüntülerden arabanın ardından sürüklenen seyirci ve ona eşlik eden bir müzikle çıkar. Bu tadı almak için filmle birlikte yola düşüp karakterlerin arabasının arka koltuğuna oturmak gerekir, yol romanlarında ise daha başka bir yolculuk bekler okuyucu. **Kafasını camdan uzatıp etrafa bakarken hayal etmek gibidir yol kitabı okumak.** Wolfgang Herrndorf'un yazdığı 'Yokuş Aşağı' da bir yol romanı, iki arkadaşın yola çıktıktan sonra yokuş aşağı gibi yuvarlanan, yuvarlandıkça da ivme kazanan eğlenceli hikâyesini anlatıyor.

Çik ile Maik okulun tutunamayanlarından. Sistemin içerisinde olmak gibi bir dertleri de yok. Özellikle kendini Yahudi Çingenesi olarak tanıtan Çik kıyafeti, tavırları, yanından ayırmadığı naylon poşeti ve sürekli kendini o dünyaya ait olmadığını hatırlatan duruşuyla okulun yalnız adamı. Maik ise biraz daha normal görünse de okulun 'psikopat' listesine girmekten kurtulamayan bir tip. **Herrndorf bu iki çocuğun hareket alanına girip, hem kendilerini nasıl gördüklerini, hem de bir yola çıksalar nasıl bir hikâyeleri olacağını düşünüp bunu en doğal biçimde anlatmaya çalışmış gibi.** Onların ergen çelişkilerine üstten bakarak değil de yolculuklarına eşlik ederek, başlarını okşayarak ve üzerlerine titreyerek kurmuş dünyasını.

Yazar Çik ile Maik'i bize kısaca tanıttıktan sonra vakit kaybetmeden karakterlerini yola düşürüyor. **İlk andan itibaren okuyucusuna da bir yola çıkış vaat eden ve diyaloglarıyla okuyucusuyla konuşan bir kitap, 'Yokuş Aşağı'.** Tam da bu yüzden bir arabanın arka koltuğunda oturma hissi veriyor. Maik'i, Çik'i zaaflarıyla kabul edip bağrınıza basıyorsunuz. Bu yüzden de yetişkin olup okumak ile ergen olup okumak arasında gidip geliyor, gülümsüyorsunuz. **Roman zamana sığmayan duyguları geniş zamanlarda ve ilginç betimlemelerle**

harekete geçirmiyor ama gündelik dili kıvrak bir biçimde kullanarak ergen dünyasının içsel hezeyanlarını yakalıyor. Bu yüzden de derinliğini edebi ahenginden ziyade gündelik dili ustaca çekip çevirmesinden alıyor.

Elveda Berlin

Çik ile Maik belki de artık varolmayan bir yere, Efkan'a doğru giderken Berlin'in taşrası da sadece ikisine ait bir yer oluyor. Geçilen buğday tarlaları, gri otobanlar, bitmeyecekmiş gibi sonsuz görünürken cümleler zihinde öbek öbek yaşamaya başlıyor. Bir yol haritası bile olmadığından belirsizliğin heyecanı beslenen ve dostluğun pekiştiği kadar sınındığı bu yolculuk, okuyucusuna sürekli olarak görsel bir alan açıyor.

Wolfgang Herrndorf'a 2011'de Alman Gençlik Edebiyatı Ödülü'nü kazandıran 'Yokuş Aşağı'yı Fatih Akın 'Elveda Berlin' adıyla sinemaya uyarladı. Filmde romanda gördüğünüze çok yakın bir Çik ile Maik var. İnsanın okurken hayal ettiği karakterleri birer Fatih Akın figürü olarak görmesi de eğlenceli oluyor. Özellikle Çik'in yanından ayırmadığı naylon torbası ile Maik'in duygu dünyası, karakterler romanın içinden çıkıp gelmiş gibi bir hava yaratıyor.

Akın romandan aldığı ayrıntıları kendine özgü sinemasıyla yoğururken Herrndorf'a sırtını dönüp onun yapmak istediğinden daha farklısını yapmıyor. **Sanki Herrndorf Çik ile Maik'i kurarken ne hayal ettiyse Akın da onları ete kemiğe büründürürken aynı şeyleri hayal etmiş.** Bu yüzden de hem kitap hem de film büyük büyük anlatılar peşinden koşmadan seyircisine/okuyucusuna keyif alacağı ve Berlin kırsalında dolaşabileceği bir yolculuk sunuyor.

YOKUŞ AŞAĞI
Wolfgang Herrndorf
Çeviren: Suzan Geridönmez
On8 Kitap, 2016
288 sayfa, 18 TL.